

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Stratulat Galina

Oprea Iuliana

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către părțile vătămate Ciochina Vladislav, Merlan Ecaterina și avocatul acestora Tatarciuc Victor, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Nigara Serghei Iuri, născut la 17 decembrie 1980, originar din mun. Chișinău, domiciliat or. Leova str. B.P. Hajdeu, 31.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 10.11.2010-02.03.2012
2. instanța de apel: 21.04.2012-19.03.2013
17.12.2013-27.11.2014
22.04.2015-12.11.2015
3. instanța de recurs: 04.06.2013 - 17.09.2013
29.01.2015-24.03.2015
29.01.2016-02.03.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Leova din 02 martie 2012, Nigara Serghei Iuri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, dacă în termenul de probă nu va comite o nouă infracțiune și prin purtare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea acordată.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă în partea prejudiciului material și moral, înaintată de părțile vătămate Merlan Ecaterina și Ciochina Vladislav, urmând să se pronunțe asupra cuantumului despăgubirilor instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Nigara S. la data de 23 ianuarie 2010, la ora 00.50, conducând automobilul de model „Citroen Berlingo” cu n/î LV MP 001, pe str.

Independenței or. Leova, a încălcat cerințele art. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 357 din 13.05.2009, a pierdut controlul volanului și a ieșit pe banda de sens opus tamponându-se cu automobilul de model „Mercedes Benz E200” cu n/î T 363 CX, care circula regulamentar în sens opus, cauzându-i lui Ciochina V., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 4”D” din 08.02.2010 - vătămări corporale grave, iar Merlan E., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 5”D” din 09.02.2010 vătămări corporale medii, Nigara N., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 14 din 05.02.2010 - vătămări corporale medii.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Nigara S. a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Părțile vătămate Ciochina V., Merlan E. și avocatul acestora Tatarciuc V. prin care au solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa cu închisoare fără aplicarea art. 90 Cod penal și admiterea acțiunii civile în întregime, din motiv că în ședința de judecată în prima instanță, ei au pledat pentru aplicarea în privința lui Nigara S. a pedepsei cu închisoare, deoarece ultimul nu a recunoscut vina și nu a întreprins măsuri pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune. Totodată instanța de judecată, fiind obligată se cerceteze nemijlocit și sub toate aspectele probele prezentate de către organul de urmărire penală și de către părți, însă a examinat cauza superficial și a aplicat inculpatului pedeapsă cu derogarea de la prevederile art. 75 Cod penal, art. 385 alin. (1) pct. 6), 7); 10 Cod de procedură penală.

Subsidiar au invocat că, instanța contrar prevederilor art. 96 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, a respins demersurile lor, înaintate de două ori, la 18 mai 2011 și la 25 ianuarie 2012, privind dispunerea unei expertize merceologice pentru stabilirea corectă a prejudiciului material cauzat prin deteriorarea automobilului pentru înaintarea acțiunii civile, privându-i astfel de dreptul de a administra probe.

3.2 Inculpatul și avocatul acestuia, Babără V. prin care au solicitat casarea acesteia, cercetarea suplimentară a probelor administrate de către prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, din lipsa componentei de infracțiune în acțiunile lui Nigara S.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 19 martie 2013 au fost respinse apelurile declarate de către părțile vătămate Ciochina V., Merlan E. și avocatul Tatarciuc V. și admise apelurile declarate de către inculpat și avocatul Babără V., fiind casată integral sentința, rejudicată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care Nigara S. a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.

264 alin. (3) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Ciochina V. și Merlan E. a fost lăsată fără soluționare.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri de către:

5.1 Procuror, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei în ordine de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

5.2 Avocatul Tatarciuc V. și părțile vătămate Ciochina V., Merlan E. prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Nigara S. să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la o pedeapsă echitabilă prevăzută de sancțiunea articolului nominalizat și admiterea acțiunii civile înaintate în cauză.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 septembrie 2013 au fost admise recursurile declarate, casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 19 martie 2013, cu dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 noiembrie 2014, au fost respinse apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

8. Hotărârile judecătorești adoptate la caz au fost atacate cu recursuri ordinare de către:

8.1 Părțile vătămate Ciochina V., Merlan E. și avocatul acestora, Tatarciuc V., prin care au solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel din 27.11.2014 în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră și să fie admisă integral acțiunea civilă;

8.2 Inculpat și de către avocatul acestuia, Babără Victor, prin care au solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului, din motiv că lipsește componența de infracțiune în acțiunile ultimului.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2015 au fost respinse ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatului acestuia, Babără Victor.

A fost admis recursul ordinar declarat de către părțile vătămate Ciochina V., Merlan E. și avocatul acestora, Tatarciuc Victor, fiind casată în partea laturii civile decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 noiembrie 2014, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în Curtea de Apel Chișinău. În rest au fost menținute prevederile deciziei atacate.

10. Rejudecând cauza instanța de apel, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 a admis apelul declarat de către părțile vătămate și civile Ciochina V., Merlan E. și avocatul acestora Tatarciuc Victor, fiind casată sentința în latura civilă, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea civilă Ciochina V. în partea recuperării prejudiciului material cauzat, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Ciochina V. și Merlan E. în partea recuperării prejudiciului moral și s-a încasat de la Nigara S. în beneficiul lui Ciochina V. suma de 50.000 lei și în beneficiul lui Merlan E. suma de 30.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5.040, 16 lei cu titlu de prejudiciu material.

11. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Ciochina V. și Merlan E., cu încasarea de la inculpatul Nigara S. în beneficiul lui Ciochina V. prejudiciul moral în sumă de câte 50.000 lei și în beneficiul lui Merlan E. suma de 30.000 lei cu titlu de prejudiciul moral, ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, cât și de prevederile art. 1423 Cod civil. Astfel, părțile vătămate cu certitudine au avut suferințe morale în urma comiterii infracțiunii de către inculpat.

La fel, instanța de apel a conchis de a încasa în beneficiul lui Merlan E. de la inculpat, suma de 5.040,16 lei cu titlu de prejudiciu material, ce reprezintă costul tratamentului medical, inclusiv efectuarea operațiilor, ca rezultat al producerii accidentului rutier de către inculpat.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind exagerată valoarea prejudiciului moral solicitat de către părțile vătămate în mărime de 500.000 lei, pentru fiecare.

Instanța de apel, luând în considerație că pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții vătămate Ciochina V. este necesar administrarea probelor corespunzătoare, pentru ca persoana civilmente responsabilă CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în urma prezentării actelor solicitate să ajusteze dosarul de daune nr. R/15/321, astfel s-a conchis de a admite acțiunea civilă cu privire la încasarea daunei materiale convenite părții vătămate Ciochina V. în principiu, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

12. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către părțile vătămate și civile Ciochina V., Merlan E., și avocatul acestora Tatarciuc V., care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În motivarea recursului declarat au invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul lor, iar hotărârea instanței de apel în latura civilă nu este motivată corect, fiind contradictorie. Totodată au menționat că vor prezenta argumente suplimentare de contestare a hotărârii instanței de apel, după primirea părții motivate a acesteia.

13. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, considerând că recursul urmează a fi respins, deoarece la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale și prejudiciului moral s-a ținut cont și s-a luat în

considerație circumstanțele cauzei, suferințele provocate părților vătămate, apreciind real cuantumul prejudiciului cauzat. Totodată, a menționat că nu a fost respectat termenul de declarare a recursului ordinar, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

14. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la data 12 noiembrie 2015, în prezența tuturor participanților la proces, inclusiv a părților vătămate și avocatului acestora, Tatarciuc V., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel (f.d. 222-228 v. 4), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 10 decembrie 2015.

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 228-229 v. 4) rezultă că, la data de 10 decembrie 2015, în prezența procurorului, apărătorului inculpatului, reprezentantului părții civilemente responsabile CA „Grave Carat” SA, precum și a avocatului părților vătămate, Tatarciuc V. a fost pronunțată decizia motivată, fiind înmânate copii ale acesteia participanților la proces, inclusiv și avocatului Tatarciuc V., care reprezenta interesele părților vătămate și civile, fapt confirmat prin recipisa din 10.12.2015 (f.d. 238 v. 4).

Prin urmare, Colegiul atestă că părțile vătămate și civile împreună cu avocatul lor, Tatarciuc V., au declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel la data de 22 ianuarie 2016, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 3 v. 5).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 11 decembrie 2015 și ținând cont de faptul că a 30-a zi este zi de odihnă și anume – sâmbătă 09 ianuarie 2016, respectiv termenul de atac cu recurs ordinar în prezenta speță, în conformitate cu prevederile art. 231 alin. (5) Cod de procedură penală, se epuizează la data de 11 ianuarie 2016, pe când părțile vătămate și avocatul acestora au depus recurs ordinar, abia la data de 22 ianuarie 2016, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează că, părțile vătămate au fost înștiințate în prezența avocatului său, despre data pronunțării deciziei integrale, însă nu s-au

prezentat, astfel asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, acestea urmau să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil puteau să nu fie de acord. Totodată, de remarcat este și acel fapt că l-a pronunțarea integrală a hotărârii instanței de apel a fost prezent avocatul părților vătămate, căruia i-a fost înmănată copia deciziei instanței de apel motivate, din care motiv sânt nefondate argumentele recurenților, precum că nu au primit hotărârea desfășurată, respectiv obligația de informare despre conținutul acesteia revenindu-i avocatului Tatarciuc V., care reprezenta interesele lor, respectiv nu sânt imputabile motivele tardivității instanței de apel.

În conformitate cu prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către părțile vătămate și avocatul acestora a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

15. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către părțile vătămate Ciochina Vladislav, Merlan Ecaterina și avocatul acestora Tatarciuc Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Nigara Serghei Iuri**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 02 martie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Stratulat Galina

Judecător

Oprea Iuliana